

Foto: Jonas Ekströmer/TT

Funcke: Fel med förundersökning mot Busch

Det är fel av åklagaren att inleda en förundersökning mot KD-ledaren Ebba Busch, anser yttrandefrihetsexperten Nils Funcke.

Men Mårten Schultz, professor i civilrätt, säger att inlägget i sociala medier "tänder en röd lampa".

Telegram från TT / Omni
03 mars 2021, 14.50

– Jag tycker inte att det allmänna ska gå in och ta parti i en sådan här konflikt. Utan huvudregeln är att var och en får föra sin egen talan, alltså att det juridiska ombudet får väcka enskilt åtal emot Ebba Busch, säger Nils Funcke.

Åklagare Anders Jakobsson valde i dag att inleda förundersökning mot KD-ledaren med anledning av hennes Facebook-inlägg om hustvisten hon

befinner sig i. I inlägget tar hon upp hussäljarens juridiska ombud och beskriver honom som brottslig.

Åklagaren säger att förundersökningen syftar till att klarlägga om ett brott har begåtts som faller under så kallat allmänt åtal, vilket gäller för de flesta brott. Men just förtals- och förolämpningsbrott, eller så kallade ärekränkingsbrott, hör inte dit.

De drivs i regel genom enskilda åtal där den som är utpekad själv för sin talan, även om allmänna åtal genom åklagare i förtalsmål har blivit vanligare på senare tid.

Personer under 18

– Han borde inte ha inlett en förundersökning, säger Funcke om åklagarens beslut.

– Nu tar ju samhället i egenskap av åklagare parti för det här juridiska ombudet, och det tycker jag inte samhället ska göra. Jag tycker inte det ska väckas allmänt åtal när det gäller förtalsmål annat än i väldigt ömmande fall. Det skulle till exempel kunna handla om ungdomar under 18 som blir utsatta för förtal, eller att en polis eller annan tjänsteman utsätts för förtal i sin utövning, fortsätter han.

Att ombudet är jurist och därmed borde ha god förmåga att föra sin egen talan tycker Funcke är skäl för att han kan driva saken själv.

Det finns undantag när en åklagare får ta saken i egna händer. För sju år sedan ändrades lagstiftningen gällande förtalsbrott. Före den 1 juli 2014 gällde att åklagare får väcka åtal om brottet av "särskilda skäl" skulle anses påkallat ur allmän synpunkt. Kravet på särskilda skäl har dock slopats.

Mårten Schultz, professor i civilrätt och som driver Institutet för juridik och internet, var tidigt ute och kommenterade att Ebba Buschs inlägg kan utgöra förtal.

– En sådan här uppgift om att någon har gjort sig skyldig till brott är som en röd lampa, om man ägnar sig åt den typ av juridik som jag håller på med.

"Träffas väl av inlägget"

Vad som är "påkallat ur allmän synpunkt" är mycket upp till den enskilda åklagaren att bedöma. Men det finns vissa riktlinjer som tagits fram i en handbok. De handlar till exempel om uppgifterna fått stor spridning, om det är grovt förtal eller om uppgifterna rör sexuella kränkningar.

– Och sedan finns det en speciell rubrik som tar sikte på just spridandet av uppgifter av tidigare brottslighet i sociala medier. Där betonas särskilt att det är något man kan se allvarligt på, och det är ännu tydligare när det är påståenden om någon tidigare gjort sig skyldig till sexualbrott, säger Schultz och fortsätter:

– Så de exempel som ges i handboken för åklagarna träffas väldigt väl av de här inlägget.

Att Ebba Busch är en offentlig person påverkar inte bedömningen, däremot bidrar hennes offentlighet och plattform till inläggets spridning.

– Men trots att förundersökning har inletts så är utgångspunkten fortfarande att åklagare inte åtar. Så det här behöver inte betyda att det blir något åtal, säger Schultz.

Om åklagaren lägger ned förundersökningen kan ombudet fortfarande välja att väcka enskilt åtal eller driva frågan som tvistemål.

Förtalsbrott och allmänt åtal

Ärekränkingsbrott som förtal och förolämpning faller i regel inte under allmänt åtal, alltså att åklagare väcker åtal. Det finns däremot undantag:

Om brottet riktar sig mot någon som är under 18 år eller om i annat fall målsäganden anger brottet till åtal, får åklagaren väcka åtal om detta anses påkallat från allmän synpunkt och åtalet avser:

1. förtal och grovt förtal,
2. förolämpning mot någon i eller för hans eller hennes myndighetsutövning,
3. förolämpning mot någon med anspelning på hans eller hennes ras, hudfärg, nationella eller etniska ursprung eller trosbekännelse, eller
4. förolämpning mot någon med anspelning på hans eller hennes sexuella läggning.

Före den 1 juli 2014 gällde att brottet av särskilda skäl skulle anses påkallat ur allmän synpunkt. Kravet på särskilda skäl har dock slopats.

Ladda ner Omni

Alla nyheter. Alla perspektiv.

 App Store

 Google Play